

Megjelenik minden csütörtökön. — Előfizetési ár: egész évre 4 frt, fél évre 2 frt, negyed évre 1 frt. — Hirdetések ára: 4 hasábos petit sor 8 kr. Az előfizetési pénzeket a Szent-István-Társulat igazgatóságához, a kéziratokat a lapszerkesztőségéhez (IV. Lövész utca 13. sz.) kérjük küldeni.

Budapest, 1880.

28. szám.

Julius S.

A ki mennydörög.

(M—y) Kilencz éve volt néhány hét előtt, hogy Flourens, egy szép hírnévre jutott párisi népboldogító, a ki a népet merő szeretetből a kommún idejében halomra lövette, agyonlövetett. Most pedig, midőn az első katolikus államban, Franciaországban, épen a kommún jut hatalomra, s a petroleumos gyújtogatók, a paloták s a nemzeti intézetek kirablói, az állampénztár kifosztogatói, a népnek hóhérai, egymás után térnek vissza száműzetésükből s hallatlan szemtelenséggel követelnek elsőbbségi jogot az uratlan országban, megtörtént az is, hogy az életben maradt liberalis népboldogítók a Flourens sírjához vándoroltak a tisztelet s a hála indulatait kifejezendők azon férfiú irányában, a ki életében bab szemnyi jót nem tett, de szabadjómivesi feladatához képest nagyban elősegíté a társadalmi rend, béke jóllét felbomlását. A párisi kesztyűt hordó, monoklis csöcselék, a dölyfös demokratia, melyet a szereplési vágy bánt, fényes processióban kiindult a temetőbe Flourens sírjához, — a holott is Blanqui nevű ur ember, a derék népboldogítók nevében a következőképen szónokolt:

«Flourens mindazon erényekkel bírt, melyek a kommún ellenségeinek rút hibáival ellenkezésben állnak. Én öreg vagyok, de seakitől sem félek. Mi az amnesziát követeljük!»

E pillanatban megdördült az ég. A sötét felhők mögött vésztojósló moraj hallatszék; a haragos égnek ama borzasztó hangja, melyre remeg az egész természet. Néhány népboldogító aggodalmasan tekintte föl a felhőkhöz, vajjon mi zakatol ott, mi zúg, zörög. Lakik ott valaki, kinek ez a beszéd nem tetszik? Annyi igaz, hogy erős hangja van; elhallik messzire s nagyon képes tova kergetni a vakmerő bátorságot. Blanqui ur is észrevette, hogy derék hallgatói gyanusan tekintgetnek fölfelé,

ámde nem tudta, cylinderüket féltik-e avagy bőrüket. Azért a mennydörgés által megzavart beszédet folytatá ilyeténképen:

«Hej te mennydörgés! a helyett, hogy szavaimat érthetlenné teszed, üsd inkább agyon a kommún gyilkosait.» Ha van Isten ott fenn, honnét az a mennydörgés jó, mutassa meg én rajtam, hogy csakugyan van és létezik! De a lelkes szónoknak, a kitünő emberbarátoknak, ki az ég mennyköveivel kéri agyonsujtatni Franciaországot, a kiváló becsületességű hazafinak ohajtása nem teljesült. A mennykő nem bántotta ezuttal a kommún gyilkosait, s épen hagyta a szónokot is bőrében; nem mutatta meg rajta, ohajtása szerint, hogy csakugyan van és létezik. A társadalmi rend hóhérai, a szabadjómives rombolók ezuttal megmenekültek a nagyobb bajtól; csak a zápor mosta meg őket.

De az, a ki akkor mennydörgött, — jelt adott — magáról. Természetesen az ilyen jel a gyáva, haszontalan csöcseléknek nem elégséges; az ilyen népboldogítóknak kevés az Isten haragja, a villám és mennydörgés. Ez nekik nem argumentum. Azok közé tartoznak, kiknél az észrevevés csak a nyakonütésnél kezdődik. A férgek ficzkándoznak s azt hiszik, hogy mivel lassan megörlük a századokat élő fát, övék a hatalom; pedig az a fa estében őket morzsolja szét először. A felforgatott társadalom rendesen romjai alá temeti hőseit.

Most tehát szabad az istenkáromlás, megengedett a lázadás a kinyilatkoztatott vallás, a keresztény erkölcsök és a józan ész ellen; szabad a merénylet a társadalmi jog ellen. S a kik ezt teszik, e gyászos munkában fáradnak, az ujkor bábelének szabad kőmivesei még dicsekednek azzal, hogy ők a népnek barátai; igaz, hogy barátai; a nép véres verejtékéből kívánnak egy kicsit, a vallásos meggyőződéséből sokat, a lelkét egé-

szen. Valóságos szemét korszak, melyben a kortól elmaradottnak látszik előttük az, ki nem romlott.

Ez iszonyú megpróbáltatások idejében hol van a társadalom jobb jövőjének reménye? hol van a népnek, mely e borzasztó áramlatban alig tarthatja fenn magát, megnyugvása, ereje, bizalma, kitartása, mint vészteljes vihar között biztos öbölben? — Annál, ki megrázza az ég boltjait, megingatja a föld sarkait, ki a menny dörgezésében beszél, s a ki megmutatta eddig végzetlen, áldó szerelme, jósága, atyai türelmével, de meg fogja ezentul mutatni rettentő bosszújában, hogy csakugyan van és létezik.

Oh fordítsa szemeit hozzá e sivár korszak bolygó gyermeke az igaz bánat könyeivel szemeiben a megtérés édesbús malasztjával szívében. Hiszen Isten nem csak szerette, de szereti e világot, s a tiszta lelkek ábel-áldozatát most is örömmel fogadja. Zárva legyen minden szív, minden fül az ámitók gonosz tanai elől, mert az igazság koronája, ha valaha, úgy most leginkább, csak annak tétetett el, — ki a hitet mindvégig megtartotta.

Nyári estén.

Bücsüt mondott már a nap Sugárával régen, Rezgő fények ezere Kel föl a nagy égen! És e fényes csillagok, A sok ezer, milljó.... Azt hirdetik, hogy az Úr Mily hatalmas! mily jó!... —	Mert, miként elfogy a hold És ismét megújul: Reményem is úgy tűnik, S fölesillámlik újból! — Vándor vagyok, a kinek Kétség jó szívére: Szép hónapba egykoron Szerencsésen ér-e?!... —
Csendes ekkor minden, Nyugszik a föld békén; Csak magam bolyongok Az éjnek sötétén!! — — S mint ki várja szeretettét, Távol messzeségbe —: Oly epedve nézek A csillagos égre!	S mint honát a száműzött, A ki látja, érzi... Hogy a kéklő hegyek ott Szülőföldre bérczi: Ugy szállnék az égre fel, Lelkem oda vágyván;... Ah!... de lánczolt rab-madár Itt kell lennem árván! —
Messze eltekintek A szerteszórt nyájon,.... Ott a hulló csillagot.... Itt a pásztort látom! — Halovány szép hold! te vagy Szívemnek reménye, Halovány hold színe te Reményeim fénye!	S szomorú lesz lelkem, Mint a felhős égbolt, Mely a nap sugáritól Oly vidám, oly szép volt! Szomorú lesz lelkem, Szomorú halálíg....! Míg csak el nem ér a Csillagos hazáig!!!

Csicsáky Imre.

Az első és második emelet.

— Elbeszélés. —

Irta Szépfaludy Ö. Ferencz.

I.

Két rózsza, két szép rózsza miért ne nyilnék egy bokron? Két szép leány miért ne lakhatnék egy két-emeletes házban?

Az igaz, egyik rózsza sorsa a virulás, a másiké a hervadás.

Szegény hervadó rózsza bimbó!

A Brunhuberek kétemeletes háza ott állott az országuton. Régi, nagy ház volt; még az első Brunhuber Mihály építette száz év előtt, mikor a halpiacson nagy kelendőségnek örvendtek a csukák és potykák.

Azóta a család mindinkább gyarapodott, mert Brunhuberek arról voltak nevezetesek, hogy igen értettek a gazdálkodás mesterségét. Nem is fogyott el a nagy ház, sem zsidó kézre nem került, sőt újabb emeletes házakkal szaporodott.

Brunhuber Mártonnak, a most élő Brunhuber család fejének már semmi egyéb foglalkozása nem volt, mint háza jókarban tartásával törődni, a lakóktól beszédni a bért s gondoskodni, hogy a tőke, melyet kiadogatott, jó kézben legyen elhelyezve.

Ezenkívül a mi gyönyörűsége lehetett, megszerzte Emma leánya, meg Adolf fia, kik igyekeztek Márton urnak mindenben kedvét tölteni. Különösen áldott teremtés volt a kis Emma. Szőke, sugár leány halvány vonásokkal, égszínkék szemmel, ábrándos szóval.

Az édes apja gyakran megdorgálta zárkozottságáért. Ohajtá vala, hogy minél többet mulasson. A kis leány pedig könyveibe mélyedt s olyannak képzelte az életet, milyennek leírják.

Az öreg Brunhuber ur nem egyszer mondogatá magában: «Nem szeretem az ilyen álmódzó teremtéseket, csak ha aztán megbolondulnak, nem lehet velök okosan beszélni!»

De hisz, ha Emma álmódzó volt, Adolf urfi annál vigabban élt. A jogász pajtások minden multságában részt vett. A mit Brunhuber ur elvesztett a vámon, visszanyerte a réven. Adolfot nem féltette. Nála a kevesebb multságot is elszívelte volna. Semmi sem hiányzott a boldogságból s mégis ki tudja boldogok lesznek-e?

Emma kisasszony a tizenhatodik évét is betöltvén, a gondos apa már nézegetett körül mindenfelé, úgy a rokonságban, mint az idegenek közt, nem lehetne-e olyan derék fiatal embert találni, ki leányára érdemes lenne?

Derék apa! Hadd el! Oda a te szemed nem terjed, hova leányod ellát. Hiába való fáradozás, az az ábrándos természet úgy sem fogja azt kiválasztani, kit te keressz neki.

A polgári leányiskola növendékei s velök Brunhuber Emma is befejezték az iskolai évet. Emma kisasszony kilépett az intézetből, mert ime letette az érettséget; megkapta a hosszú ruhát s már most büszkén járhat az utcán, hol eddig csak kis leány számba jött.

Még nem is volt Emma kisasszonynak olyan öröme, mint ezuttal. Azt gondolta, az utcán járó-kelő embereknek nincs is egyéb dolguk, mint őt nézni.

Brunhuberek az első emeleten laktak az ország-
uton. Fényes lakásuk volt, minden kényelemmel ellátva. A másodemeleti kisebb lakásokat szegény hivatalnok-
koknak adták ki.

Brunhuberek eddig senkihez nem járogattak, nem büszkeségből, hanem az öreg háziurnak az az elve volt, hogy a lakókkal nem jó nagy barátságban lenni, mert akkor mindig akad valami teljesíteni való kívánságuk; majd egy ajtó, majd ablak, majd a tűzhely, kályha romlik meg s te szegény házi ur, kinek ugyis annyi bajod van, csak csináltasd, ha van rá elég pénzed! A jó barátoktól nehéz megtagadni, még a közönséges lakóknak meg lehet egész illedelmesen üzenni: Ha nem tetszik így, tessék odább állni!

Egy lakó iránt kivételt tettek.

Legújabb költözködés idején, május elsejekor költözködött a 2-ik emeletre Boros Benceze városi hivatalnok Lenke leányával.

Emma kisasszony többször találkozott Lenkével a lépcsőzet aljánál és édesdeden tekintett rá, valószínűleg a különbség miatt, mi kettőjük közt volt. Emma szőke, aranyos fürtökkel, égszínkék szemmel, sugár alakkal, míg ellenben Lenke szemében a tüzes éjszaka, hajában a holló feketesége, alakján Juno idomai egyesültek.

Emma, mikor már négyszer ötször találkozott Lenkével e lépcsőn, meg nem állhatta, hogy ne köszönjön s meg ne szólítsa:

— Kegyed Boros Lenke kisasszony a második emeletről?

— Az vagyok, mondá a fiatal leány.

— Én pedig Brunhuber Emma vagyok, a háziur leánya.

— Örvendek a szerencsének.

— Nem nagy szerencse biz az egy kis lánnyal megismerkedni, hanem én úgy vágytam a kegyed ismeretségére. Pedig higye el Lenke kisasszony, még egy lakóval sem voltam ismerős.

— Annál inkább köszönöm Emma kisasszony, hogy velem megismerkedett. Azt hiszem, nem is fogja megbánni ismeretségét, habár vádolni kell magamat, mert igen is csevegő vagyok, sokan nem is szeretik a vidámságot, a papa is mindig azt prédikálja: legyenek hallgatag, komoly, de nem tudok ez állapothoz hozzászokni, szólt a tűzesszemű másodemeleti kisasszony.

— Ne is erőltesse a természetét Lenke kisasszony, nem jó az. Olyan az ember, a milyennek születik, nem igen lehet ezen változtatni. Bárcsak nekem volna olyan jó kedélyem, mint kegyednek. No, de majd sokat leszünk együtt, talán ragad rám valami a jókedvéből... Mert ugye gyakran eljő hozzánk? meg én is elmegyek kegyetekhez... Egy házban lakunk, pár lépés... Akarja, hogy először én menjek kegyetekhez, vagy önök jönnek hozzánk... Mindegy! Mi is elmehetünk.

— Nem, nem! A mi kötelességünk kegyetknél látogatást tenni, viszont a papa haza jön a hivatalból, azonnal lemegyünk. Mert mamám nincs, két év előtt meghalt, most egészen a papa támogatására vagyok utalva!

— Látja, annál jobb, hogy megismerkedtünk. Legalább nem lesz egyedül, vagy én megyek föl vagy kegyed jön le hozzánk! Jól lesz?

— Nagyon jól!

A két leányka szívélyesen kezet szorított egymással, mintha már évek óta lettek volna jó barátságban.

Érdekes volt látni egymás mellett ezt a két fiatal leányt. Mintha a nappal az éjjellel találkozott volna, csak hogy megfordított tulajdonságokkal. A nappal: a szőke fürtű, világos szemű leány volt a komoly, míg az éjszaka vidám, derült.

A városi hivatalnok alig tette be a lábát a szobába, leánya azonnal nyakába ugrott.

— Találd ki papa, kivel ismerkedtem meg? kérdezé.

— Megismerkedtél valakivel, hírem és tudtom nélkül? — szólt a papa tettetett komolysággal.

— Ne gondold papuskám, hogy valami tejfölös száju jogász gyerek tolakodott közelembe... Oh, nem, nem! Egészen más! No találd ki? Hisz te olyan okos papuska vagy, hogy könnyen kitalálhatnád?

— Mit tudom én? Elég bajom van nekem az iktatóban, most még azon is törjem a fejemet, hogy te kivel ismerkedtél meg! Hát mondd, akkor tudni fogom. Valami nagyszerű ismeretség?

— Bizony nagyszerű! A házikisasszonnyal, Brunhuber ur Emma leányával ismerkedtem meg. A grádison maga szólított meg. Ej be derék leány. Olyan mint egy angyal, nem olyan mint az ördög, mint én vagyok! Meg is ígértem neki papuskám, hogy mihelyt haza jössz, mindjárt elmegyünk hozzájuk visitbe. Azért csak vedd föl a fekete kabátot s menjünk.

— De ilyen hamar?

— Legalább gyorsan tul leszesz a komédián. Aztán többet akár ne is jőjj oda. — Megtetted a kötelességedet.

Boros Benceze ur nem tagadhatott meg semmit leányától, azért hamarosan kivette az ünneplő kabátot a szekrényből és odaadta leányának, hogy egy kissé megkefélje. Azután pedig karjára vette egyetlen gyönyörűségét: Lenke leányát s indult a háziurékhoz látogatóba.

Nemcsak Emma kisasszony, de Brunhuber Márton ur is otthonn volt, mintha várták volna Borosékát.

— Leányom elbeszélte, hogy bátorságot vett magának és a lépcsőn megismerkedett Lenke kisasszonnyal, kezdte a beszédet Brunhuber ur. Örvendtem, mert mielőtt házamba költöztek, sok szépet hallottam a kisasszony felől.

— Köszönöm uram leányom nevében! mondá Boros Benceze.

— Sohse köszönd a nevemben papuskám. Meg aztán higgye el Brunhuber ur, hogy nem is érdemlem meg egészen a sok szépet, mit felőlem hallott. Nagyon csintalan természetem van, olyan vagyok, mint a keneső... Meglátja háziur, itt is sok galibát fogok én okozni.

Annak igazán fogok örvideni. Ilyen barátnőt kívántam Emmácskámnak. Csak aztán ne hagyja magát ettől a leánytól elkomolyítani, mert az lesz aztán a baj.

— Minő beszéd! Nem vagyok én komoly, felelte Emma. Szeretem a regényeket, verseket, el-el ülök unalom nélkül magamban is, ennyi az én egész komolyságom!

— Jól van jól, hanem azért vigabb is lehetnél. Már én pedig csak arra kérem Lenke kisasszonyt, vigadjanak, mulassanak, csintalankodjanak együtt, nem bánom, ha az egész házat felforgatják! — mondá Brunhuber.

II.

A rokonszenv megfogamzott. A két leány csakhamar legjobb barátnője lett egymásnak. Az első és második emelet összeforrt testtel-lélekkel, mintha édes testvérek voltak volna.

Alig volt nap, hogy Lenke vagy Emma háromszor-négyszer föl ne keresték volna egymást.

Pedig milyen különbség volt a két leány közt. Emma gazdag háziur leánya, ki selyemben bársonyban, gyémánttal előntva járhatott; a legfinomabb bútorokra ülhetett, a legdiszesebb csipkefüggönyök takarták ablakát, a padolat s a falak szőnyegekkel díszítve, a szalomban aranyos csillárok, míg a szegény hivatalnok két kis szobájában csak a legszükségesebb butort állt. . . Minden zugában egyszerűség. Mégis Lenke milyen vidám, milyen elégedett. Atyja rendszeren neki adta át a havi pénzét s a leánykának kellett gazdálkodni. Gazdálkodott is; sohasem panaszkodott, hogy kevés a gázi, pedig Boros Benze ur ezer forintnál évenként nem tudott többet keresni. Papuskájának mégis rendszeren volt mindig a holmija, meg van a reggeli kávéja, ebédje, vacsorája. Sokat nem lehetett az igaz félretenni, a mi egy kissé Boros Benze urat aggasztotta, de Lenke erre is tudott valami vigasztalót mondani. Rendszeren ezt mondta: «Ugy sem megyek én férjhez papuskám, s így nem is kell staffirung, melletted leszek mindig és jól megélünk. Ha pedig, a mit az Isten ne adjon, te kedves papuskám előbb hálnál meg mint én, van nekem elég erőm, ügyességem, hogy a magam kenyerét tisztességesen megkeressem!

Boros papa nem is tudott egyebet válaszolni erre a biztatásra mint: «Adjon neked a jó Ég minden áldást!» — «Meg vagyok én áldva kedves apám, ha téged megtart nekem a gondviselés»

Az igazat megvallva Lenke kisasszony egyéb áldásban nem is bizott.

Gyakran, ha Emmával együtt voltak, és a vidám beszélgetések után, mint böles kis leányok, a jövővel is kezdtek foglalkozni, Lenke nem egyszer mosolyogva mondta:

— Jó neked Emma lelkem!

— Miért?

— Hát azért, mert gazdag vagy!

— Nem teszi az boldoggá az embert!

— De legalább elősegíti. Jó majd a sok kérő, ki választhatod a ki tetszik, és boldog leszs vele. Még efféle magam fajta szegény leánynak meg kell elégedni az első férfivel, ha nem épen vak vagy süket, mert aztán nagyon könnyen hoppon marad a szegény leány. Meg lehet, így is hoppon maradok. Mai napság, azt mondja a papa, a férfiak igen önzők, mindig a gazdag leányt keresik. Engem hát ugyancsak nem fog keresni senki!

— Gazdag vagy te kedves Lenkém ezzel az aranyos beszéddel. Ha bánatod akad is, könnyen kiheve-

red. Te még nagyon boldog leszesz! . . De ha engem fog érni valami csapás, az megöl! — sohajtá Emma.

— Ugyan, ugyan, kis barátnóm, micsoda csapás érhetne téged?

— Azt az ember sohasem tudhatja előre!

A nyár folytán Emma és Lenke több mulatságba mentek együtt. Brunhuberné, bár egy kissé nehezére esett is a mulatozás, mert hajdan lenge termete igen elterebélyesedett, még sem tagadhatta meg a — «gyermek»-től, hogy ne mulassanak. Hisz maga Brunhuber ur kérte Lenkét, hogy biztassa a mulatozásra.

Brunhubernének különben csakis addig volt nehezére a mulatság, míg a helyszínére ki nem értek; mert aztán ott helyben megvonult egy-egy zugba, s míg a többiek a tánc mesterségével voltak elfoglalva, ő az álomlátásra szentelte magát, s megelégedett, ha Emma leányát álmában látja lejteni. Oh, a tánc álomban is olyan szép!

A mamát mint ébrenlevő, Adolf urfi helyettesítette, kinek a maga mulatozása mellett arra is volt gondja, hogy a legjobb táncosokat küldje Emmához s Lenkéhez.

A táncban nem is volt hiány.

Egy ily mulatság után, hazamenet azt kérdezte Lenke Emmától:

— Hallod Emmácskám, ki tetszett neked legjobban a mulatságon?

— Mindenki! — viszonzá Emma különösen.

— Furesa, én is úgy vagyok velök, mintha csupa bábok volnának. Annyi különbség van köztük, hogy az egyiknek szalmaszin, a másiknak meg vadgalamszin kesztyűje van. Ezzel ugyan nem fog egyik se meghódítani!

— Nem!

— Pedig már szeretnék egy kissé szerelmes lenni. Ohajtanám tudni, hogy milyen érzés az! — enyelgett Lenke.

— Leány, leány, ne tréfálj! A mint olvastam, nem jó azzal tréfálni! — fenyegeté Emma.

— Lelkecském! Nekem nem ártana meg egy kis szerelem. Csak a hireért szeretném. De ne félj, ezek a jogász, gyógyszerész vagy micsoda urak, kiknek még a bajszuk sem ütöget, nem fognak megszeretni!

Emma úgy irigyelte ennek a vidám kis leánynak a természetét, mely oly könnyedén beszél mindenről. Ő a maga részéről úgy érezte, hogy nem ohajtana szerelmes lenni, mert az vagy végtelen boldogságot, vagy keserőséget hozna a fejére. Inkább ne legyen része a boldogságból se, hogysem a keserőség ónsúlya agyontiporja.

Azt azonban szívéből kívánta, hogy ez a derék, jó Lenke minél előbb valami jóravaló férjet találjon. Szegény leány? Nem tesz semmit! A szegény leánynak is akad szerencséje! Ha valaki jól megismeri, belátja, hogy jobb feleséget nem is találhat!

Egy reggel Brunhuber ur levéllel kezében lépett be leányához s ezt mondta:

— Emma lelkem! Ma délután ne menj föl Borosékhöz, mert ép e pillanatban irt Szalánczy Kristóf barátom Kenderesről, hogy Endre fia az ügyvédi vizsgálat letétele végett a fővárosba jött s ma vagy holnap meglátogat minket is. A mint az én kedves jó Kristófom mondja, derék fiu; pedig Kristóf még az iskolában is

mindig az igazat mondta; ha hazudtunk, úgy összeszidott már akkor is, hogy azt hiszem, még keveset mondott a gyerekről.

— Jól van atyuskám, majd lehívjuk Lenkét is.

— Talán ne hívnád le Lenke kisasszonyt. Eleget lehetsz vele ugyis!

— Már miért ne hívnám le. Ne félj atyuskám, nem fog Lenke abba a fiatal emberbe beleszeretni... S ha bele is szeretne?

— Gyerekség! Szalaváry Kristófnak ezer hold földje van, ki százezeres leányt is kap. Csak nem fog szegény leányt elvenni!

— Pedig Lenke fölér a Szalaváry ur ezer hold földjével!

— Jól van, jól! Nem bánom, lehívhatod, ha akarsz, én nem bánom!

— Nincs is azon mit bánnod, kedves apa! Itt lesz a mama is, meg Lenke is. Ugy fogadjuk Szalánczy Endre urat, hogy meg lehet vele elégedve! Nem tudod kedves apa: szőke-e vagy barna és csinos-e?

— Bizony kedves leányom, Kristóf barátom elfeledte megküldeni a photographiáját. De ha Kristófra hasonlít, akkor megállja a sarat. Különbömben mi szükségünk van photographiára, ma délután vagy holnap személyesen meg fogjuk látni!

— Az igaz!

Alig, hogy Emma kibeszélte magát Brunhuber papával, azonnal felszaladt Lenkéhez és mondta, hogy újságot hoz. Lenke épen ott ült a varrógép mellett s készítette a rózsaszín ruháját, melylyel az utolsó nyári mulatságban fog hódítani.

— No, kedves Lenkém, ha hódítani akarsz, még előbb is megteheted!

— Hogy hogy?

— Jer ma délután hozzánk.

— Hisz úgy volt, hogy te jössz fel?

— Nem lehet. A papa ordret adott ki s azt mondta: hogy hívjalak fel téged is.

— Miért?

— Ünnepeles fogadtatásra készülünk!

— Ugyan kit fogadtok?

— A papa egyik régi barátjának, Szalánczy Kristófnak a fiát, Szalánczy Endre urat, ki ügyvédi vizsgálat letételére jön Pestre.

— Hát már itt van? — kérde Lenke s jóformán föl se tekintett a varrástól.

— Itt bizony s ma délután fogja tiszteletét tenni.

— Szép ember?

— Ha az apjára hasonlít, akkor nem utolsó fiatal ember.

— Vigyázz Emmácskám! Bele ne szeress!

— Csak te vigyázz édesem! Én nem olyan könnyen szerelmesedem valakibe. Tudod, nekem olyan régényhős tetszik, pedig olyan — azt mondják — nem akad az életben!

— Majd meglátjuk színről színre, addig ne is beszéljünk róla!

— Pedig ezer hold földje van, azt mondja a papa!

— No, akkor ilyen magamfajtu varrógépes kisasszony hiába is szeretne bele. Tehát nem is szeretek bele.

— De azért csak lejössz hozzám ozsonnára?

— Hogy ne édesem! Csak ezt a drágalátos ruhát végzem el, aztán repülök le hozzád, a tűzbe, a veszedelmembe!

Még egy kissé csevegett a két leány, aztán Emma lement s megmondta jó Brunhubernének, hogy Lenke is itt lesz délután.

Azt nem lehet mondani, hogy akár Emma, akár Lenke valami nagyon sokat gondoltak volna a délutáni érdekes látogatásra. Lenke sokkal jobban el volt foglalva a fodrokkal, hogysem ezerholdas gavallérok után sohajtozott volna, Emma pedig belemélyedt könyveibe; a lovagokra gondolt, kik az oroszánok verméből kedveseik keztyűit kihozták, emeletokról ugrottak le, a mélységbe rohantak, hosszú évekig forrón szerettek. Ilyen hősök ma már nincsenek!

Jól mondja a költő: «Ábrándozás az élet megrontója, mely a kancsalul festett egekbe néz!»

Emma elfeledte a jelent, az életet, mely körülte mozog s nézte azt az eget, mely festve van!

Ábrándos, szelid leányka! Ugy-e te mondtad, hogy nem jó a szerelemmel játszani? Azt is te mondtad, hogy ha csapás ér, annak súlyát egész életed megérzi?... Vigyázz, vigyázz! Különösen arra az érzékeny komoly szivre! Változtasd vassá, hogy ne olvaszzák fel mint a viaszt a forró tekintetek!

(Folytatása következik.)

T Á R C Z A.

A fényképészet szolgálatai.

(Vége.)

Igen érdekes esetet beszél el a fényképészet hatásáról dr. Vogel, a photographia tanítója a berlini iparademián. Egy hölgy lefényképezette magát s a fényképen arca tele volt fekete foltokkal. A fényképész nem tudta magának megmagyarázni munkájának ezen meghiusulását, minthogy a hölgy arcának a valóságban egyetlen foltot sem lehetett észre venni; ugy látszott tehát, hogy vagy a vegyi szerek nem jők, vagy a lemez nem volt egészen tiszta — mindkét dolog nagyon bosszantotta a fényképészt. Két nap múlva a talány meg volt oldva, — a hölgy himlőt kapott, mely életét rövid idő alatt kioltotta. Miután, mint olvasóink tudják, a fénykép a sárga színt feketén adja vissza, nyilván való, hogy a lefényképezett hölgy arca már tele volt apró sárga foltokkal, midőn emberi szem azoknak még nyomát sem tudta fölfedezni.

Mily még kiszámíthatlan fontosságot nyert ezen ténynyel a photographia az orvosra nézve, szükségtelen részletesebben bizonyítani. Azonban nem csak a láthatlant teszi megfigyelésnek tárgyává, hanem inkább azon helyzetbe juttatja, hogy a nehezen láthatót kényelmes könnyűséggel tanulmányozhassa. Ugynevezett specialistáink, t. i. azon orvosok, kik az emberi testnek egy külön részét szemelték ki kutatásaik és kezelések tárgyává, külön készülékeiket most már többnyire csak fényképészeti operációkkal egybekötve használják. A gégetükör híres föltalálója, az 1873-ban Lipcsében elhunyt physiologus Czermak N. János tanár műszeréhez photographiai készüléket illesztett, mely a megvizsgált gége állapotát képíleg tünteti föl, míg Marcy M. francia orvos az emberi ütér működésére hasonlót tön

készülékével. A közönséges ütermérő az üter veresét egy írón által jelzi, mely egy emeltyű hosszabb karján van megerősítve, a rövidebb kart pedig maga az üter mozgatja le és fel. Ha az írón helyett egy kis nyílással ellátott fekete ernyőt alkalmazunk s ezen kis nyíláson át a világosságot mozgatható ugynevezett fényfogékony papirszeletre bocsátjuk, az üter mozgásának fényirati képét fogjuk nyerni. Ily módon lehet az izmok játékát, a különböző vérmérsékletet stb lefényképezni. A laicus előtt mindez játékként tűnhetik föl, a szakember azonban ezen dolgokat másképen itéli meg. Elég legyen erre csak egy példát fölhozunk. Dr. Duchenne Boulogneban megvillanyozta az arcbőr alatt fekvő apró izmokat, s lefényképezte a villanyos rázkódások által előidéztet arczmozgásokat, miáltal megjelölhette az egyes izmokat, melyek minden egyes szenvedélyes felindulásnál tevékenyek.

Rendkívüli szolgálatokat tesz továbbá a photographia a hegyalakzatok térképi felvételénél. Az alpesek és hegytájak szép dombor térképet, melyekkel most birunk, soha sem lehetett volna előállítani, ha előbb minden hegyzugot le nem fényképeznek, hogy az ország physikai s geographiai viszonyairól pontos képet nyerhessünk. A türelmes fényképező készülékét felállítja egy 7500—9500 láb magas hegycsúcsra, azon magaslatra a tenger színe fölött, honnan az egyes völgyek iránya legjobban kivehető. Reggeli hét órakor fogva munkájához, gépét legelőször Éjszak, azután Nyugat felé s így tovább fordítja. Dél-tájban azután elérte a Keletet, mely világtáj ezen időpontban törekvéseire aránylag a legkedvezőbb világitást szolgáltatja.

Maga a szinképelemzés Kirchhoffnak s Bunsennek ezen genialis rendszere a fényforrás anyagi mivoltának puhatolására, szintén köszön szolgálatokat, a mennyiben a photographia a violaszín fény sugarakban sötét vonalakat fedezett föl, melyek még felfegyverzett szem előtt is elrejtve maradnak. Végül megemlítendő még, hogy a hanghürok hullámzásait is sikerült már fényiratilag föltüntetni.

B. f. A.

Járványok a történelemben.

— Világtörténeti adatok. —

Th. H. után.

Valamint vannak betegségek, melyek kezdettől fogva keletkezésük szük körére szorítottak, sőt gyakorta csupán egyes pontokra, mint például az aleppói var, mely kizárólag ezen syriai város lakóit, benszülötteket és idegeneket, kutyákat és macskákat támad meg, épügy másrésztől nem hiányoznak oly betegségek sem, melyeket általános vagy világraszóló betegségeknek lehet nevezni. Ezek roppant földterületeken terjednek el, látszólag semmiféle határokhoz nem kötve. Az emberiség ezen ostorainak igazi okai, melyek száz meg száz mértföldre tartják a kedélyeket aggodásban és rettegésben, és képesek egész nemzeteket izgatottságba hozni, még eddigelé legnagyobb részben kifürkészhetlenek; néha ugy látszik, mintha ismeretlen rejtehelyéről a halál kelne ki egész iszonyatosságában, hogy lehelletével az embereket megsemmisítse.

Ha mingjárt biztosan tudjuk is, hogy ezen általános betegségek egy némelyike nem olyan idős, mint az emberiség, sőt hogy idő haladtával keletkeztek, s a történetirő kifürkészheti keletkezésök első nyomait, hogy egy némelyikét ugy lehet tekinteni, mint mely már ismételen elenyészett: ennek daczára csodás és meglepő jelenségek maradnak azok, melyeknek világ eseményi jelentőséget kell tulajdonitanunk. Mert ugyan hogyan mérközhetik husz nagy csata vagy akár tiz évig tartó véres

háboru azon pusztításokkal, melyeket eme ragályos kórok idéznek elő? Néhány év alatt a kolera annyi áldozatot szedett el, mennyit az összes francia forradalmi háborúk. Csupán a XIV. dik században Európában dühöngött pestis által elragadott emberek számát 25 millióra teszik, míg másrészt az a járvány, mely Justinian keletrómai császár (Kr. sz. u. 527—565.) uralkodása alatt pusztított, állítólag még öldöklőbb hatású volt. Azután a háboruk nem is szoktak oly messze terjedő arányt öltetni, mint eme betegségek. Hogy csak közelről vegyünk példát, az Indiában keletkezett kolera Kelet felé Chináig, Nyugat felé egész Európa végső határszéleig terjeszkedett, bejárva azt minden irányban s végül az Océánon keresztül Amerikába csapott át.

Az első nagy járvány, melyről a történet megemlékezik, az «athenei pestis» néven ismeretes, melynek Thukydides hellén történetirő (szül. 471. Kr. sz. e.) híres leírását hagyta hátra. A betegségnek kölcsönzött név azonban ne vezessen azon téves feltevésre, mintha ez csupán Attika fővárosára szorított volna. Sőt inkább a csapás Keletről jött, elpusztította Egyiptomot és Perzsiát, rémitő vést idézett elő Görögország és Thrakia számos helyein. Valószínűleg elhatolt Olaszországba és Galliába is; de erre nézve inkább csak hozzávető sejtelmek vannak, sem mint pontosabb bizonyítékaink.

A betegség lefolyása igen gyors volt. Először is a fejet hirtelen hőség fogta el, a szemek meggyuladtak és a gége vérrel telt meg. A mell és gyomor szintén szenvedő állapotba jutott; erős hányás állott be beteges csuklás és elviselhetlen aggodalom kíséretében. A betegek testbőre megvörösödött és hólyagnemű kis kelevényekkel és daganatokkal telt meg, de ez nem okozott valamí rendkívüli nagy forróságot, ellenben a beteg belső hősege oly magas fokra emelkedett, hogy ruhát testén nem tűrhetett és nem egyszer megtörtént, hogy a szenvedő oltani kívánván az őt emésztő hőséget, kútba ugrott. A halál többnyire a hetedik vagy kilencedik napon következett be, miután a szenvedők egy része elveszítette látását, másoknak ismét keze és lába rothadt le bizonyos ráknemű fene hozzájárulása következtében. Így vázolja az idézett történetirő a betegségnek jellemét, de ebben az orvos a jelenleg dúló járványok egyikét sem képes felismerni. Mi azon feltevésre jogosít, hogy az ugynevezett «athenei pestis» a már jelenleg elenyészett kórok osztályába tartozik.

Nem is csupán egyszer történt, hogy ezen rejtélyes járványos láz az emberiséget meglátogatta; később még többször ismétlődött hasonló hevességgel és ugyanazon általánosságban, mely Thukydides idejében oly iszonyu rémületet keltett. Beállott ez eset a nemes érzésű Mark Aurel római császár római császár uralkodása alatt (161—168. Kr. sz. u.) és történeti hagyományaink szerint ez alkalommal csaknem az egész római birodalmat bejárta a Tigris partjaitól az Alpeskig, átment Galliába sőt a Rajnán túl is ugyanazon tünetek kíséretében, mint 700 évvel előbb Athenben megjelent. Természetesen nem lehet feladatunk e járvány különleges orvostudományi oldalát fejtegetni, csupán azon megjegyzést kockáztatjuk, hogy ezt is igen nagy valószínűséggel a betegségek azon csoportjába sorolhatjuk, melyek közé a himlők és más hasonló ugynevezett «kittörő kórok» at szokták számítani.

Az ókor írói még egy másik sajtáságos kórról emlékeznek, melyet ők «Morbus cardiacus»-nak (gyomor betegség) néha a vele járó tulságos izzadás miatt «Diaphoresis»-nek is neveztek. Mint az ő tudósításaikból kitünik, e járványt először Nagy Sándor utódai alatt észlelték. Ugy látszik, időszámításunk II.-dik százada óta nem jött többé elő. Ez is Keleten keletkezett s a betegeket

rémítő fájdalommal kinezva, néhány nap alatt csaknem kivétel nélkül halállal végződött. Bizonyos hideg érzettel és a tagok tompultságával kezdődött, a szenvedő testének likacsából patak-ként öntötte ki az izzadságot, «mintha el akarná a testet olvasztani.» E mellett a lélegzés kinosan elszorult, elannyira, hogy a beteg szorongása következtében nem találta helyét és ágyában folyton nyugtalanul hánykolódott. Látása mindinkább elhomályosult, végül tagjai megmerevültek és mind erősebben jelentkezett rajtuk a megkékülés, miglen folytonos kinok között kiadta lelkét. A mi a betegséget legszörnyösebbé tette, az azon körülmény volt, hogy a kit meglepett, az utolsó pillanatig teljesen eszméletlenül volt. Szerencsére a morbus cardiacus, mely talán a hagymáz egy neme lehetett, és sok ezer embernek életébe került, mai napság szintén ismeretlen betegség, melylyel a most dühöngő kórok egyike sem hasonlítható még csak távolról sem össze.

Alig, hogy megszabadult az emberiség eme lappangós ellenétől, mely tagadhatlanul kinzobbán és iszonyatosabban viselte magát mint az athenei pestis, már is újabb isten ostora látogatta meg, a keleti vagy város mirigy, melyről nem régiben annyi sokat hallottunk és hirtelen az egész Európát rémületbe ejtette. Jóllehet egykoruak tanuskodásai kétségen kívül helyezik, hogy a keleti pestis Egyiptomban és Syriában már jóval előbb ismeretes volt, mégis járványszerű vagy jobban mondva egyetemes jellegű e kór csupán az előbb említett Justinian császár alatt Kr. sz. u. a hatodik században öltött. Ez is a Kelet szülőtte volt. Aztán rohamos gyorsasággal közeledett Nyugat felé s útjában mindenfelé elnéptelenítette a városokat és falvakat, el annyira, hogy különböző történések a kipusztított áldozatok tömegét száz millió óriási számra teszik. Azóta e betegség, melynek ismertető jelét különböző város kiütések képezik, nem szűnt meg, hanem rövidebb vagy hosszabb időkönben Európa különböző részeit felkereste és századokon át úgy ismerjük azt, mint az emberiség legrémesebb csapását. Miután pedig 1720-ban Marseilleben iszonyu pusztításokat okozott, 51 évvel később Moszkva lakosságát megtizedelte és 1837-ben, bár kevésbé rémes alakban és terjedelemben, Odessában szintén kitört, úgy látszott, mintha földrésznünket egyszer mindenkorra elhagyta volna, — míg azonban most nem régiben déli Oroszországban a Volga mellékén ismét felmerült, figyelmeztetve bennünket, hogy Nyugat áldozatairól még nem mondott le végkép.

Középkori írónk gyakran tesznek említést vészes, ragályos járványokról. Így beszélnek, hogy időszámításunk 588. évében az akkori Marseille sokat szenvedett a járványtól. A spanyol partokról az említett kereskedelmi város kikötőjébe egy kalmárhajó érkezett, melyen számos polgár különféle vásárlásokat eszközölt. Ezen kalmárok közül nyolczat családaiikkal együtt betegség lepett meg s néhány nap alatt meghaltak. Kezdetben a pestis Marseilleben nem igen terjedt; úgy látszott, mintha csak szűkebb téren, néhány háznál fészkelte volna be magát a betegség, mikor aztán egyszer az egész városra áthuzódott. Két hónap múlva a járvány ismét szünetelni látszott, sőt azt hitték, hogy meg is szűnt; az elmenekült személyek ismét bizalmasan kezdtek visszatérni a városba, azonban a kórnak pusztító ereje ismét megújult s a visszatérők csaknem mindnyájan belehaltak. Egészen véve több mint a lakosság kétharmada esett áldozatul, mintegy tizenhárom ezer ember. — Marseillet általában egészséges városnak tartják tengermelléki fekvése miatt s mégis óriási arányban és ismételten volt a járványok színhelye. Ezzel egy időben pusztított a rémes kór Rómában is. Az első egyike, kiket az örök városban elragadott, Pelagius pápa volt és egy szemtanu állítja, miszerint ő egy közös körmenet alkalmával,

melyet a betegség megszüntetése végett rendeztek, csupán egy óra alatt 80 személyt látott az utcán betegen elterülni és rövid időn kimulni. Egy hónap lefolyása alatt több mint nyolczezer ember mult ki e betegségben.

(Vége következik.)

RÖVID HIREK.

* **Legfelsőbb adományok.** A király ő Felsege a radácsi rk. és a monoki hely. hitv. egyházközségnek iskolaépítésre 100—100 frtot, a barini kapuczinuszárda templomának helyreállítására 100 frtot, és a salgótarjáni ágost. hitv. evang. egyházközség részére templomépítésre 200 frtot adományozott magánpénztárából.

* **József főherczegről** köztudomásu dolog, hogy nem csak a hazai ipar és kereskedelem fejlesztése iránt viseltetik érdeklődéssel, hanem a tudományoknak is nagy barátja. Különös előszeretettel foglalkozik a régészettel, miért is sietnek az Alcsuth környékbeli bármily talált régészeti tárgyakkal a főherczeget felkeresni. A megvett régiségeket a főherczeg azonban nem tartja meg magának, hanem a nemzeti muzeumnak ajándékozza. Így legutóbb is 39 érdekes régi érmet ajándékozott a régiség-tárnak, melyek között van több római, p. Maximianus, Gordianus, II. Constantin császárok, továbbá magyar érmek Nagy Lajos és Zsigmond királyok korából.

* **A magyar államvaspálya** vonalán Pécel és Issaszegh között vonatkiskamlás történt, és csak a véletlennek köszönhető, hogy emberélet nem esett áldozatul. A vonaton száznál több utas volt. — **A magyar államvasutak** igazgatósága elhatározta, hogy ezental a belföldön kelt német levelekre is magyarul fog felelni.

* **Popovics Lázár** hazánkfia, a marceggi vasuti állomás főnöke, feltűnést keltett a sidney-i világtárlaton «Glorisse» nevű szétszedhető és szállítható vasuti indóházának mintájával, és azzal második díjat nyert.

* **Halálozások.** Paczola László a budapesti kir. itélőtábla bírása szélhűdés folytán Muzslán meghalt. — Pálffy-Daun Szidónia grófné, a királyné ő Felsege palotahölgye, hosszas szenvedés után 69. évében meghalt.

* **A király és a királyné ő Felsegeik** magánpénztáraikból ötszáz forintot adományoztak a Szerajevóban építendő kath. templom számára. — **Királyunk ő Felsege** a chrysant-virágrendjelet kapta a japáni császártól. E rendjel neve japánban «kuki», s az ottani rendjelek közt a legelső. — **Udvari körökben** hírlik, hogy Rudolf trónörökös ő cs. és k. felsege a Szent-földre fog utazni. Ő felsege f. évi szeptember végén Triesztben hajóra száll, és Jaffában fog kikötni. Innen azután Jeruzsálembe és Bethlehembe megy. Visszautaztában felkeresi Kairót és innen valószínűleg kirándulást teend a Nilus felső vidékeire is. Az előkészületek az utazásra már megtörténtek s mint tervben van, ő felsege novemberben fog visszaérkezni.

* **Lord Byron unokája**, lady Blunt e napokban visszatért a kath. egyház kebelébe. A londoni «The Catholic Times» megjegyzése szerint mindenesetre feltűnő, hogy az angol irodalmi élet két kiválóbb jelesének — Walter Scott és lord Byronnak unokái «Róma rekrutái» sorába lépnek. Annyi bizonyos, folytatja az említett lap, hogy maga Walter Scott épen úgy mint lord Byron vonzalommal viseltettek a katolika egyház és a pápaság iránt. Midőn 1832-ben Walter Scott Rómában volt, közvetlenül halála előtt barátja ms. Cheney szándékozott őt a pápának bemutatni. Ekkor történt, hogy Cheney említvén barát-

jának, mily érdeklődéssel viseltetik iránta XVI. Gergely pápa, Walter Scott kijelenté, hogy ő a Szent atyát, mint Európa leg-régibb fejedelmét kiválóan tiszteli és ha egészsége megengedi, bizonyosan hódolatát is fogja tenni a pápa előtt. Nemsokára azonban meghalt. — **Milán szerb fejedelem** bécsi látogatása alkalmából király ő Felsége részéről a Szent-István rend nagy-keresztjével brillantokban lett kitüntetve. — **Haszán basát**, ki a novibazári keresztények lemészárlását meg akarta akadályozni, belgrádi hírek szerint, az albán liga meggyilkoltatta.

— **A „Katholikus Hetilap“-ra még folyvást előfizethetni. Bizalomteljesen kérjük tisztelt előfizetőinket, hogy lapunkat ismerőseik körében terjeszteni méltóztatnának.**

IRODALOM.

— A pár év előtt Egerben megjelent „**A pap a világban**“ című egyház-társadalmi munkának még meglevő példányait Pfeifer Ferdinánd budapesti könyvkereskedő bizományba vette át. A francia eredetit, mely után jelen mű átdolgozva és hazai viszonyainkhoz alkalmazva készült, egy előkelő francia katolikus világi irta, és Franciaországban rövid pár év alatt több kiadást ért. Nálunk is kivétel nélkül kedvezően fogadtattott, miként azt a lapok recenziói mutatták, és azon körülmény is igazolta, hogy nem egészen egy év alatt 400 példány kelt el belőle. A mű nem ephemer becsü, mert elvekre fektetett útmutatásai állandó értékkel bírnak. Különösen ajánlandó a növendékpapoknak és ifju áldozároknak; egyszersmind ugyanezek számára alkalmas ajándékul vagy jutalmul szolgálhat. Ára a 18 ivre terjedő műnek csupán 80 krajczár, mert szerző — ki köz-tudomás szerint nem más, mint P. K. egri kanonok ur, a török-szent-miklósi nőnevelde áldozatkész alapítója — csupán pap-társainak javát tartva szem előtt, nem hogy írói tiszteletdíjra számított volna, sőt ellenkezőleg itt is áldozatot hozott.

Társulati Értesítő.

A Szent-István-Társulat

KIMUTATÁS

a Sz.-István-Társulat igazgatóságához beküldött pénzekről.

	frt.	kr.
Zsemlics István alsó-szölnöki plébános	10	80
Supka Dezső pápai sz.-fer.-rendi házfőnök	56	60
Somhegyi József apát főthi plébános	50	40
Gödér István rozsnyói főgymn. tanár	69	30

Szent-László-Társulat.

Adakozások a Szent-László-Társulat részére.

	frt.	kr.
Dr. Czibulka Nándor udv. káplány, központi pap-növeldei lelkiigazgató és a központi növendékpapság tagdíja 1880-ra	17	28
N. N. Temesvár. A «M. Á.» útján	1	—
Bernolák Károly 1880-ra	—	72
Makéczy Gizella 1880-ra	—	72

Kiadja a **Szent-István-Társulat** (Lövész utca 13-dik szám.) — Felelős szerkesztő: **Ágoston Antal.**

Budapest. 1880. Nyomatott az Athenaeum r. társ. nyomdájában (Ferenziekt tere Athenaeum-épület).

Mészáros Kálmán pesti sz.-ferencz-rendi hitszónok frt kr
gyűjtése: Hovanetz Verona, Dulincsi Éva, Földvári Anna, Halász Róza, Rigó Ilona egyenkint 72 kr; Dutki Julia 70 kr; Rákóczi Magdolna 1 frt; Hock Róza, Hock Mónika, Hickl Ede, Hickl Julia, Hickl Emilia egyenkint 72 kr; Hickl Mária 1 frt; Erdődy Teréz 72 kr; Fodor Anna 72 kr; Hellbrand Borbála 1 forint; Tóth Róza 72 kr; Borofka Mária 72 kr; Kubik Anna 72 krajczár; Grubics Mária 1 frt; Kovács Anna 72 kr; Oláh Anna 50 kr; Körösi Mária 72 kr; Szücs Anna 72 kr; Ürményi Szerafina 1 frt; Gabonai Mária 72 kr; Taschner Katalin 1 frt; Hunyady Zsuzsanna 1 forint; Czitárovics Francziska, Vircze Éva, Bóna Rózsa, Korbéli Róza, Nemeskay Teréz egyenkint 72 kr; Papp Erzsí 1 frt; Ráner János 1 frt; Ezer Mária 72 kr; összesen 28 20
A baltavári hívek 4 30

Pesti Oltáregylet.

A baltavári hívek küldtek az Oltáregylet igazgatóságához 5 —

Hirdetés.

A Pesti Oltáregylet szállítója.

Magyarhonban

legbővebben felszerelt gyári-raktár

Misemondó ruhák

és egyházi-szerekkel

római katolikus és görög ritusban.

Misemondó-ruhák,

Dalmatikák, pluvialék,

albák, rochette,

zászlók, lobogók stb.

Monstranzok, kelyhek,

ciboriumok, füstölők,

lámpák, gyertyatartók,

tüzaranyozott, chinaezüst-

és próba-ezüstből.

PONTIFICÁLÓ ESZKÖZÖK

leggazdagabb kiserelésig.

OBERBAUER ALAJOS,

váci-utca 15. szám, Budapest.

(7-12)

